

Warszawa, dnia 24 listopada 2023 r.

Poz. 1283

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI¹⁾**

z dnia 21 listopada 2023 r.

**w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Prowadzenie mediacji w oświacie”
do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji**

Na podstawie art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226 oraz z 2023 r. poz. 2005) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia informacje o włączeniu kwalifikacji rynkowej „Prowadzenie mediacji w oświacie” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Minister Edukacji i Nauki: *P. Czarnek*

¹⁾ Minister Edukacji i Nauki kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji i Nauki (Dz. U. z 2022 r. poz. 18 i 1842).

Załącznik do obwieszczenia Ministra Edukacji i Nauki
z dnia 21 listopada 2023 r. (M.P. poz. 1283)

INFORMACJE O WŁĄCZENIU KWALIFIKACJI RYNKOWEJ „PROWADZENIE MEDIACJI W OŚWIACIE” DO ZINTEGROWANEGO SYSTEMU KWALIFIKACJI

1. Nazwa kwalifikacji rynkowej

Prowadzenie mediacji w oświacie

2. Nazwa dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji rynkowej

Certyfikat

3. Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji rynkowej i warunki przedłużenia jego ważności

Certyfikat jest ważny 10 lat.

Warunkiem przedłużenia ważności certyfikatu o kolejne 10 lat jest złożenie, nie później niż na 30 dni przed upływem okresu ważności certyfikatu, wniosku o przedłużenie ważności certyfikatu wraz z:

- 1) dokumentami potwierdzającymi przeprowadzenie, w okresie od dnia nadania kwalifikacji rynkowej do dnia złożenie tego wniosku, co najmniej 30 mediacji w oświacie, wydanymi przez podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze mediacji lub dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki, lub umowami o przeprowadzenie tych mediacji oraz
- 2) zaświadczeniami o uczestnictwie w co najmniej 20 sesjach superwizji mediacji, wydanymi przez podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze mediacji lub superwizji, lub superwizora.

4. Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisany do kwalifikacji rynkowej

6 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji

5. Efekty uczenia się wymagane dla kwalifikacji rynkowej

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację rynkową „Prowadzenie mediacji w oświacie” jest przygotowana do samodzielnego planowania i prowadzenia pełnego procesu mediacji w oświacie, tj. mediacji rówieśniczych, szkolnych i oświatowych, oraz do prowadzenia klubów mediatorów rówieśniczych. Diagnostuje sytuację konfliktową, omawia ją i wspiera strony w poszukiwaniu rozwiązań sprzyjających pojednaniu się. Komunikuje się ze stronami, z uwzględnieniem ich potrzeb i emocji. Przygotowuje uczniów, rodziców i nauczycieli do rozumienia i tworzenia relacji opartych na porozumieniu, akceptacji i szacunku. Zapewnia dostępność dla wszystkich członków społeczności szkolnej, w tym, w razie potrzeby, zapewnienia wsparcia specjalistów stosownie do różnicowanych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów i ich rodziców. Wyjaśnia i uzasadnia różnice w mediacjach rówieśniczych, szkolnych i oświatowych. Wspiera członków danej społeczności (np. grupy, klasy, szkoły) w budowaniu pozytywnego klimatu opartego na wzajemnej akceptacji i współpracy.

Analizuje i zarządza procesami grupowymi, planuje i koordynuje pracę klubu mediatorów rówieśniczych, kształtuje u uczniów umiejętności prowadzenia mediacji rówieśniczych. Identyfikuje rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem technik medacyjnych jako jedną z najważniejszych umiejętności, która jest rozwijana w ramach kształcenia ogólnego. Przygotowuje dokumentację związaną z prowadzeniem mediacji i funkcjonowaniem klubu mediatorów rówieśniczych, z uwzględnieniem przepisów o ochronie danych osobowych. Przestrzega zasad etyki zawodowej. Jest przygotowana do działania w warunkach o różnym poziomie złożoności sytuacji i różnicowanych potrzebach uczestników mediacji. Aktualizuje i doskonali swoją wiedzę oraz umiejętności z zakresu mediacji i prawa oświatowego. W celu podniesienia kompetencji korzysta z superwizji i konsultacji.	
Zestaw 1. Posługiwanie się wiedzą i umiejętnościami z zakresu komunikacji i pracy z grupą	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia – omawia znaczenie umiejętności komunikacyjnych mediatora w pracy z dziećmi i dorosłymi, – omawia, na przykładach, rodzaje komunikacji (np. komunikacja werbalna i niewerbalna) oraz bariery komunikacyjne, – omawia techniki komunikacyjne (np. parafraza, klaryfikacja, przeformułowanie i zadawanie pytań), – podaje możliwe skutki stosowania technik komunikacyjnych. – stosuje techniki aktywnego słuchania (np. parafraza, klaryfikacja i podsumowanie), – posługuje się technikami komunikacyjnymi (np. komunikat „ja” i odzwierciedlenie), – dostosowuje komunikację do możliwości odbiorcy, – zadaje pytania zgodnie z procedurą mediacji. – omawia fazy rozwojowe grupy np. faza zależności i orientacji, faza kryzysu, konfliktu i buntu, faza spójności i współpracy, – omawia role grupowe (formalne i nieformalne), – stosuje metody i techniki pracy z grupą (np. symulacja, gry dydaktyczne i „burza mózgów”).
Stosuje metody pracy z grupą w oparciu o wiedzę dotyczącą procesów kierowania grupą i budowania zespołu	
Zestaw 2. Diagnostowanie konfliktu na rzecz prowadzenia postępowania medacyjnego w oświacie	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia – definiuje konflikt w zakresie jego poziomów (poziom strukturalny, psychologiczny, działania), – omawia rodzaje konfliktów ze względu na ich przyczyny (konflikt rzeczowy, konflikt wartości, konflikt strukturalny, konflikt danych (informacyjny), konflikt relacji, konflikt interesów), – wymienia możliwe strony konfliktów w oświacie, – wymienia cele diagnozy konfliktu, – wyjaśnia pojęcia: problem, konflikt i kryzys, wskazując różnice między nimi, – dokonuje selekcji spraw do mediacji rówieśniczych, szkolnych i oświatowych.

Charakteryzuje mechanizmy powstawania konfliktów i strategie ich rozwiązywania z zastosowaniem procedur mediacyjnych	- przedstawia model eskalacji konfliktu (spirala konfliktu), - omawia sposoby rozwiązywania konfliktów w zależności od wybranej strategii (mediacje, negocjacje, arbitraż), - wymienia osoby i instytucje, które mogą udzielić wsparcia w sytuacji konfliktowej.
Zestaw 3. Prowadzenie mediacji	
Poszczególne efekty uczenia się	
Charakteryzuje zagadnienia ogólne dotyczące mediacji	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia - wskazuje cele mediacji, - omawia rolę mediatora w procesie mediacji, przebieg mediacji i możliwe rezultaty mediacji, - omawia elementy umowy o mediację (między stronami) i umowy o przeprowadzenie mediacji (strony z mediatorem), - wymienia przypadki spraw z udziałem uczniów, które wymagają udziału rodziców w postępowaniu mediacyjnym, - omawia rolę rodziców w postępowaniu mediacyjnym.
Nawiązuje kontakt ze stronami konfliktu	- nawiązuje kontakt ze stronami konfliktu, - informuje strony konfliktu o zasadach i przebiegu mediacji.
Otwiera mediacje, umożliwia stronom prezentację stanowisk oraz osiągnięcie satysfakcji psychologicznej	- wygłasza monolog mediatora, - ustala kolejność prezentacji stanowisk, - zadaje pytania adekwatne do etapu mediacji, - przestrzega zasad mediacji, - współpracuje ze stronami, analizując ich niezaspokojone potrzeby i ustalając sposoby ich zaspokojenia, - przeprowadza etap porządkowania faktów i oddzielenia emocji od racjonalnych decyzji oraz umożliwia odciążenie stresów.
Prowadzi rozmowy indywidualne ze stronami	- zbiera propozycje rozwiązania konfliktu, - testuje, oddzielnie z każdą ze stron, możliwość realizacji przedstawionych propozycji rozwiązania konfliktu, - podsumowuje etap rozmów indywidualnych (oddzielnie z każdą ze stron).
Wspiera strony w procesie mediacji i konstruuje porozumienie (ugodę)	- zestawia propozycje rozwiązania konfliktu, - weryfikuje wykonalność wypracowanego porozumienia, - sporządza pisemną dokumentację opisującą sposób rozwiązania konfliktu (porozumienie, ugoda) w oparciu o wynik negocjacji, - sporządza protokół z mediacji, - zamyka mediację.

Zestaw 4. Posługiwanie się przepisami regulującymi mediację	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Posługuje się przepisami regulującymi mediację	- identyfikuje przepisy regulujące mediację, w szczególności w ramach przepisów o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, - wskazuje najważniejsze akty wewnętrzne obowiązujące w przedszkolu, szkole lub placówce, które potencjalnie mogłyby zawierać regulacje z zakresu mediacji (np. statut, program wychowawczo-profilaktyczny, regulamin, zarządzenie dyrektora).
Charakteryzuje zagadnienia prawne dotyczące mediacji z uwzględnieniem przepisów o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich	- omawia przepisy, na podstawie których można wszcząć mediację, - wskazuje skutki prawne zawarcia ugody, - wskazuje standardy postępowania mediacyjnego opracowane przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości, - omawia zagadnienia dotyczące ochrony danych osobowych w zakresie prowadzenia mediacji w oświacie, w tym mediacji rówieśniczych, - omawia środki oddziaływania wychowawczego i środki wychowawcze określone w przepisach o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, - omawia regulacje prawne dotyczące postępowania mediacyjnego w sprawach nieletnich określone w przepisach o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.
Zestaw 5. Wdrażanie mediacji w przedszkolu, szkole lub placówce	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Omawia etapy prowadzenia i prowadzenia mediacji w przedszkolu, szkole lub placówce	- wymienia etapy systemowego wprowadzania i prowadzenia mediacji w przedszkolu, szkole lub placówce zgodnie ze standardami prowadzenia mediacji i postępowania mediatora, opracowanymi przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości, - podaje przykłady regulacji wewnętrznych obowiązujących w przedszkolu, szkole lub placówce z zakresu mediacji, - rozróżnia mediacje: rówieśnicze, szkolne i oświatowe, - omawia sposoby budowania sieci współpracy mediatorów szkolnych i rówieśniczych.
Prowadzi spotkania informacyjno-edukacyjne i działania dotyczące mediacji w przedszkolu, szkole lub placówce	- przygotowuje scenariusze spotkań informacyjnych dla nauczycieli, rodziców i pracowników niepedagogicznych oraz omawia przebieg tych spotkań, - opracowuje scenariusze i prowadzi zajęcia z dziećmi i uczniami na temat mediacji, z uwzględnieniem różnicowanych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i uczniów w przedszkolu, szkole lub placówce, - podaje przykłady uwzględniania różnicowanych potrzeb rozwojowych w procesie wdrażania mediacji w szkole lub placówce, - wskazuje obszary współpracy w zakresie mediacji ze specjalistami zatrudnionymi w przedszkolu, szkole lub placówce oraz instytucjami wspierającymi pracę przedszkola, szkoły lub placówki, - podaje przykłady współpracy ze specjalistami (m.in. z tłumaczem języka migowego, nauczycielem współorganizującym kształcenie specjalne, pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej).

Charakteryzuje rolę mediatora i mediacji w budowaniu pozytywnego klimatu w przedszkolu, szkole lub placówce	- omawia znaczenie wprowadzenia mediacji w przedszkolu, szkole lub placówce w tworzeniu kultury rozwiązywania konfliktów, - prowadzi zajęcia z uczniami na temat rozwiązywania konfliktów oraz komunikacji, w tym podaje przykłady wykorzystania technik porozumienia bez przemocy, - wskazuje sposoby wspierania uczniów, nauczycieli i rodziców w doskonaleniu umiejętności komunikacyjnych, - omawia i wskazuje przykłady współpracy w zakresie mediacji z podmiotami działającymi w przedszkolu, szkole lub placówce (np. samorządem uczniowskim, szkolnym kołem wolontariatu, szkolnym klubem sportowym) oraz poza przedszkolem, szkołą lub placówką (np. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, jednostkami samorządu terytorialnego), - podaje przykłady działań wychowawczo-profilaktycznych w zakresie podnoszenia jakości relacji społecznych w przedszkolu, szkole lub placówce.
Zestaw 6. Organizowanie i koordynowanie pracy klubu mediatorów rówieśniczych	
Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia	
Charakteryzuje mediacje rówieśnicze	- wskazuje różnice między mediacją dorosłych a mediacją rówieśniczą, - przedstawia procedury dotyczące przebiegu mediacji rówieśniczych, - określa obszary zastosowania mediacji w konfliktach rówieśniczych.
Charakteryzuje działalność klubu mediatorów rówieśniczych	- omawia dokumenty regulujące funkcjonowanie i pracę klubu mediatorów rówieśniczych (np. regulamin klubu mediatorów rówieśniczych, plan pracy, karta mediacji, karta zgłoszenia do mediacji, porozumienie), - omawia zasady i standardy pracy klubu mediatorów rówieśniczych, w tym rekomendowane przez Rzecznika Praw Dziecka, - przedstawia główne założenia programu zajęć kształcących mediatorów rówieśniczych, - wskazuje możliwe sposoby kreowania wizerunku klubu mediatorów rówieśniczych, - omawia zasady organizacji i sposób przeprowadzenia wyborów mediatorów rówieśniczych w szkole lub placówce, - omawia zadania szkolnego opiekuna klubu mediatorów rówieśniczych, - omawia cele i sposoby organizowania sieci współpracy klubów mediatorów rówieśniczych oraz podaje przykłady.
Organizuje zajęcia lub warsztaty dla dzieci i uczniów- mediatorów rówieśniczych	- prowadzi zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym w zakresie komunikacji i rozwiązywania sytuacji trudnych, - prowadzi warsztaty dla uczniów z zakresu komunikacji interpersonalnej, w tym rozwijające umiejętności porozumiewania się, - realizuje warsztaty dla uczniów przygotowujące ich do pełnienia roli mediatora rówieśniczego (warsztaty mediacyjne, symulacje mediacji rówieśniczych), - prowadzi i nadzoruje działania mediacyjne w szkole lub placówce oraz wspiera mediatorów rówieśniczych i szkolnych przez superwizję.

6. Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Metody walidacji

Weryfikacja efektów uczenia się składa się z dwóch części: teoretycznej i praktycznej.

W części teoretycznej stosuje się metodę testu teoretycznego.

Warunkiem przystąpienia do części praktycznej jest pozytywny wynik z testu teoretycznego.

W części praktycznej stosuje się następujące metody walidacji:

- obserwacja w warunkach symulowanych,
- analiza dowodów i deklaracji,
- wywiad swobodny (rozmowa z komisją walidacyjną z możliwością przedstawienia dokumentacji pracy własnej).

Obserwacja w warunkach symulowanych polega na wykonaniu zadania praktycznego (symulacji mediacji) na podstawie przygotowanego przez komisję walidacyjną opisu przypadku konfliktu w oświacie. Komisja walidacyjna pozyskuje informacje o doświadczeniu osoby przystępującej do walidacji i jej autorefleksji ze zrealizowanych działań.

Wywiad swobodny polega na omówieniu dowodów i deklaracji poddanych analizie oraz dokonaniu oceny wykonanego zadania praktycznego, które są poprzedzone samoocena kandydata. Aby móc przeprowadzić analizę dowodów i deklaracji, instytucja certyfikująca, o której mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, zwana dalej „instytucją certyfikującą”, określa i podaje kandydatom do wiadomości rodzaje dopuszczalnych dowodów, w jakiej formie powinny być przedstawione oraz jakie dodatkowe kryteria powinny spełniać.

2. Zasoby kadrowe

Komisja walidacyjna składa się z co najmniej 2 członków.

Członkowie komisji walidacyjnej posiadają:

- co najmniej tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera lub równorzędny oraz stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego,
- co najmniej 5-letnie doświadczenie w prowadzeniu mediacji, w tym co najmniej 2-letnie doświadczenie w prowadzeniu mediacji w oświacie,
- udokumentowane przeprowadzenie co najmniej 30 mediacji, w tym co najmniej połowa zakończona porozumieniem (ugodą), potwierdzone przez podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze mediacji lub dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki, lub umowami o przeprowadzenie tych mediacji,
- udokumentowane uczestniczenie w co najmniej 5 sesjach superwizji mediacji, potwierdzone przez podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze mediacji lub superwizji, lub superwizora,
- doświadczenie w prowadzeniu co najmniej 5 szkoleń przygotowujących do roli mediatora udokumentowanych referencjami lub umowami lub co najmniej 2-letnie doświadczenie w prowadzeniu Klubu mediatorów rówieśniczych.

3. Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne

Instytucja certyfikująca zapewnia: salę do przeprowadzenia prezentacji multimedialnej z dostępem do komputera, projektora lub rzutnika oraz ekranu. Walidacja może być, w części teoretycznej, prowadzona zdalnie (on-line), pod warunkiem stosowania przez instytucję certyfikującą narzędzi on-line zapewniających wiarygodne sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie kwalifikacji rynkowej osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się. Narzędzia i metody stosowane w walidacji w części teoretycznej prowadzonej zdalnie (on-line) umożliwiają w szczególności identyfikację osoby przystępującej do walidacji, samodzielność pracy tej osoby i zabezpieczenie przebiegu walidacji przed ingerencją osób trzecich.

4. Etapy identyfikowania i dokumentowania

Instytucja certyfikująca:

- stosuje rozwiązania zapewniające rozdzielenie procesów kształcenia i szkolenia od walidacji,
- zapewnia bezstronność osób przeprowadzających walidację,
- zapewnia warunki do przeprowadzenia części teoretycznej i części praktycznej walidacji,
- opracowuje oraz zapewnia bezstronną i niezależną procedurę odwoławczą, w ramach której osoby uczestniczące w procesie certyfikowania mają możliwość odwołania się od decyzji dotyczących spełnienia wymogów formalnych, walidacji, a także decyzji kończącej walidację,
- przedstawia uzasadnienie decyzji – w przypadku negatywnego wyniku walidacji,
- przechowuje dokumentację zrealizowanego procesu walidacji.

7. Warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Posiadanie kwalifikacji pełnej co najmniej na 7 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji

8. Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat